

Wojewoda Zachodniopomorski

Znak: K-1.431.1.32.2024.7.MK

Szczecin, 20 maja 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w 2020 r. – dotyczy Programu „Posiłek w szkole i w domu”
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Połczyn-Zdrój Plac Wolności 3-4, 78-320 Połczyn-Zdrój
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą	Pan Sebastian Witek – Burmistrz Połczyna-Zdroju do 6 maja 2024 r.
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie prowadzenia kontroli	Pan Józef Nizioł – Burmistrz Połczyna-Zdroju od 6 maja 2024 r.
Okres objęty kontrolą	2020 r.
Kontrolerzy	– Aleksandra Komincz – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), – Małgorzata Konarska – główny specjalista z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie
Nr upoważnienia	87/24 z dnia 18 września 2024 r., 87/2/24 z dnia 25 września 2024 r., 87/3/24 z dnia 4 października 2024 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.),

	– § 7 umowy nr 187/ZPS4/2020 z dnia 31 stycznia 2020 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Połczyn-Zdrój.
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność i celowość
Rodzaj kontroli i tryb kontroli¹	Planowa, tryb zwykły oraz tryb zdalny
Termin kontroli	23 września – 4 października 2024 r., 28-31 października 2024 r.
Podstawa prawna realizacji zadania	– Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. nr 185 poz. 1092 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 224). – Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.). – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.). – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.). – Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1440 ze zm., Dz. U. z 2024 r. poz. 104). – Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm., Dz.U. z 2024 r. poz. 1283). – Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

USTALENIA KONTROLI

Wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy o pomocy społecznej.

Przedmiotową kontrolą objęto przyznawanie świadczeń w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej z uwagi na stwierdzone w trakcie kontroli przeprowadzonej przez WZiPS ZUW nieprawidłowości w tym zakresie.

¹ Kontrola w trybie zwykłym w okresie 23-27 września 2024 r. Kontrola w trybie zdalnym w okresie 30 września – 4 października 2024 r. oraz 28-31 października 2024 r.

1. Udzielenie dotacji

W dniu 31 stycznia 2020 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Połczyn-Zdrój umowę nr 187/ZPS4/2020 w sprawie dofinansowania środkami pochodzącymi z budżetu państwa realizacji zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym w 2020 roku (dalej: umowa o dotację). Na podstawie ww. umowy Gminie na realizację Programu przyznano dotację w wysokości 400 000,00 zł. W Aneksie nr 1/2020 z dnia 18 września 2020 r. do ww. umowy określono, że wkład własny Gminy w realizację zadania ma wynieść nie mniej niż 100 000,00 zł, co stanowiło w zaokrągleniu 20% przewidywanych kosztów realizacji Programu. Termin realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji ustalono od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.

W umowie określono, że ze środków przekazywanych w ramach Programu Jednostka udziela wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej, w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy, o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym,
- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

(dowód: akta kontroli str. 132-136)

2. Realizacja Programu

Organizacja świadczeń niepieniężnych

Rada Miejska w Połczynie-Zdroju, na podstawie art. 96 ust. 2 i 4 ustawy o pomocy społecznej, podjęła uchwałę nr II/12/2018 z dnia 5 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

(dowód: akta kontroli str. 137)

Pomoc udzielona dzieciom do czasu podjęcia przez nie nauki w szkole

Stwierdzono, że w 2020 r. pomoc w zakresie dożywiania w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” realizowana była w czterech przedszkolach znajdujących się na obszarze Gminy Połczyn-Zdrój. Łączna kwota wydatków na ten cel wyniosła 31 232,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 159-273, 292-425)

MGOPS w Połczynie-Zdroju zawarł z poszczególnymi przedszkolami umowy na świadczenie posiłków dla dzieci tam przebywających. Stawkę za jeden posiłek

określono w wysokości 8,00 zł, za wyjątkiem Niepublicznego Przedszkola Sióstr Salezjanek, gdzie obowiązywała stawka 7,00 zł. Ponadto w związku z przeniesieniem Przedszkola nr 1 do budynku Szkoły Podstawowej nr 2 umowa zawarta z ww. przedszkolem została rozwiązana z dniem 24 lutego 2020 r., a od 25 lutego 2020 r. posiłki dostarczane były przez Restaurację „Parkowa”.

(dowód: akta kontroli str. 138-158, 274-291)

W powyższym zakresie stwierdzono, że:

- przyjęte stawki za posiłek (tj. 8,00 zł i 7,00 zł) obejmują śniadanie, obiad i podwieczerek, które MGOPS wykazał do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- do rozliczenia zadania wykazano wydatki za posiłki wydane w grudniu 2020 r., przy czym kwota poniesionych wydatków na ten cel została zawyżona, bowiem nie uwzględniono nieobecności dzieci w tym miesiącu.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie w wyniku analizy przedłożonej dokumentacji merytorycznej i finansowo-księgowej stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie realizacji Programu:

- do rozliczenia Programu uwzględniono wydatki poniesione na posiłki przez rodziców/opiekunów,
- dla 8 uczniów wydano posiłki w ramach Programu pomimo braku wydanej decyzji administracyjnej przez MGOPS, a poniesione wydatki rozliczono w ramach Programu,
- rozliczenie wydatków przez szkołę za koszt przygotowania posiłków dzieci uczęszczających do przedszkola,
- rozliczenie wydatków za koszt przygotowania za dziecko uczęszczające do przedszkola według stawki za posiłek obowiązującej w szkole,
- zawyżenie wydatków za posiłki poprzez przyjęcie do rozliczenia nieprawidłowej liczby dni, w których wykonano usługę.

Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

3. Ewidencja księgowa zadania

W wyniku weryfikacji sposobu prowadzenia ewidencji księgowej zadania ustalono, że Gmina w 2020 r. ewidencjonowała otrzymywane z ZUW transze dotacji na wyodrębnionym koncie księgowym 901 (Dział 852, Rozdział 85230, paragraf 2030). Środki te były następnie przekazywane do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju i ewidencjonowane na wyodrębnionym koncie 130.

(dowód: akta kontroli str. 967-997)

Ponadto w zakresie prowadzonej ewidencji księgowej stwierdzono, że Jednostka nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania, a wydatki zaksięgowano

w nieprawidłowych rozdziałach i paragrafie klasyfikacji budżetowej. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 998-1052)

4. Rozliczenie zadania

Gmina Połczyn-Zdrój wykazała, że na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2020 r. przeznaczono środki w kwocie ogółem 579 258,70 zł.

(dowód: akta kontroli str. 998-1017, 1039-1052)

W wyniku nieprawidłowości opisanych w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 96 891,00 zł. Powyższe miało wpływ na rozliczenie zadania. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 2. Realizacja Programu

Zakwalifikowanie wydatków poniesionych na nadmiarowe posiłki (śniadania i podwieczorki) do rozliczenia Programu

W wyniku analizy przedłożonych dokumentów stwierdzono, że MGOPS w Połczynie-Zdroju w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” sfinansował trzy posiłki dziennie dzieciom przebywającym w przedszkolach i wykazał je do rozliczenia zadania.

(dowód: akta kontroli str. 274-291, 299-425, 521-596)

Ustalono, że w 2020 r. pomoc w zakresie dożywiania realizowana była w czterech przedszkolach, a kwotę dziennej stawki żywieniowej określono na kwotę 8,00 zł (w 3 przedszkolach) oraz 7,00 zł (w 1 przedszkolu). Jednocześnie stwierdzono, że w ww. stawkach uwzględniono koszty śniadania, obiadu oraz podwieczorku, tj:

- stawka żywieniowa w wysokości 8,00 zł, w tym: koszt śniadania: 2,00 zł, koszt obiadu: 4,00 zł, koszt podwieczorku: 2,00 zł,
- stawka żywieniowa w wysokości 7,00 zł, w tym: koszt śniadania: 1,50 zł, koszt obiadu: 4,00 zł, koszt podwieczorku: 1,50 zł.

(dowód: akta kontroli str. 274-291)

Szczegółowe dane zakresie wydatków poniesionych w ramach zadania zawarto w poniższej tabeli.

Numer dokumentu	Kwota wydatków ogółem	w tym:		
		śniadanie	obiad	podwieczerek
1	2 (3+4+5)	3	4	5
Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Połczynie-Zdroju ²				
8/1/2020	640,00 zł	160,00 zł	320,00 zł	160,00 zł
25/20	1 160,00 zł	290,00 zł	580,00 zł	290,00 zł
38/20	1 520,00 zł	380,00 zł	760,00 zł	380,00 zł
44/20	120,00 zł	30,00 zł	60,00 zł	30,00 zł
54/20	480,00 zł	120,00 zł	240,00 zł	120,00 zł
67/20	456,00 zł	114,00 zł	228,00 zł	114,00 zł
130/20	2 880,00 zł	720,00 zł	1 440,00 zł	720,00 zł
136/20	2 304,00 zł	576,00 zł	1 152,00 zł	576,00 zł
02/1/2020	696,00 zł	174,00 zł	348,00 zł	174,00 zł
7/20	1 152,00 zł	288,00 zł	576,00 zł	288,00 zł
103/20	2 256,00 zł	564,00 zł	1 128,00 zł	564,00 zł
117/20	3 144,00 zł	786,00 zł	1 572,00 zł	786,00 zł
Razem	16 808,00 zł	4 202,00 zł	8 404,00 zł	4 202,00 zł
Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Połczynie-Zdroju ²				
6/2/2020	144,00 zł	36,00 zł	72,00 zł	36,00 zł
11/2/2020	144,00 zł	36,00 zł	72,00 zł	36,00 zł
17/2/2020	128,00 zł	32,00 zł	64,00 zł	32,00 zł
19/2/2020	480,00 zł	120,00 zł	240,00 zł	120,00 zł
1/2/2020	296,00 zł	74,00 zł	148,00 zł	74,00 zł
13/2/2020	216,00 zł	54,00 zł	108,00 zł	54,00 zł
15/2/2020	296,00 zł	74,00 zł	148,00 zł	74,00 zł
Razem	1 704,00 zł	426,00 zł	852,00 zł	426,00 zł
Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek w Połczynie-Zdroju ³				
01/02/2020	539,00 zł	115,50 zł	308,00 zł	115,50 zł
01/03/2020	448,00 zł	96,00 zł	256,00 zł	96,00 zł
01/06/2020	231,00 zł	49,50 zł	132,00 zł	49,50 zł
01/11/2020	868,00 zł	186,00 zł	496,00 zł	186,00 zł
01/12/2020	1 974,00 zł	423,00 zł	1 128,00 zł	423,00 zł
01/01/2020	966,00 zł	207,00 zł	552,00 zł	207,00 zł
01/09/2020	749,00 zł	160,50 zł	428,00 zł	160,50 zł
01/10/2020	1 225,00 zł	262,50 zł	700,00 zł	262,50 zł
Razem	7 000,00 zł	1 500,00 zł	4 000,00 zł	1 500,00 zł
Przedszkole Samorządowe w Redle ²				
5/R/2020	648,00 zł	162,00 zł	324,00 zł	162,00 zł
10/R/2020	616,00 zł	154,00 zł	308,00 zł	154,00 zł
16/R/2020	776,00 zł	194,00 zł	388,00 zł	194,00 zł
18/R/2020	960,00 zł	240,00 zł	480,00 zł	240,00 zł
3/R/2020	1 344,00 zł	336,00 zł	672,00 zł	336,00 zł
12/R/2020	704,00 zł	176,00 zł	352,00 zł	176,00 zł

² Koszt posiłku 8,00 zł (w tym: śniadanie: 2,00 zł, obiad: 4,00 zł, podwieczerek: 2,00 zł).

³ Koszt posiłku 7,00 zł (w tym: śniadanie: 1,50 zł, obiad: 4,00 zł, podwieczerek: 1,50 zł).

14/R/2020	672,00 zł	168,00 zł	336,00 zł	168,00 zł
Razem	5 720,00 zł	1 430,00 zł	2 860,00 zł	1 430,00 zł
Ogółem	31 232,00 zł	7 558,00 zł	16 116,00 zł	7 558,00 zł

W ramach wydatków w wysokości 31 232,00 zł kwota 16 116,00 została wydatkowana na obiady, natomiast środki w wysokości 15 116,00 zł (7 558,00 zł + 7 558,00 zł = 15 116,00 zł) stanowią koszt śniadań i podwieczorków.

(dowód: akta kontroli str. 299-425, 521-596)

W powyższym zakresie Burmistrz Połczyna-Zdroju wyjaśnił „W roku 2020 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju wydawał decyzje przyznające „świadczenie niepieniężne w formie posiłku”, co w praktyce obejmowało śniadanie, obiad i podwieczorek dla dzieci uczęszczających do przedszkola, ponieważ konstrukcja literalna przepisu zawarta art. 48 b ust. 3 ustawy mówi, że „Pomoc, o której mowa w ust.2, przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie posiłków.” Zapis ten zatem umożliwia przyjęcie, iż chodzi o możliwość zakupu większej ilości posiłków, dlatego organ uznał, że działa w granicach prawa i dla dobra dziecka. Biorąc pod uwagę, iż głównym celem Programu jest walka z niedożywieniem oraz wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej, organ, analizując potrzeby dziecka uznał, że w takim przypadku jak długie przebywanie dziecka w przedszkolu, zasadne i odpowiadające celom pomocy społecznej jest przyznanie więcej niż jednego posiłku. W sytuacji, gdy rodzic dziecka zobowiązany byłby do dopłaty do wyżywienia dziecka w przedszkolu, której nie byłby w stanie dokonać, dziecko postawione byłoby w skrajnie niekomfortowym położeniu, a nawet mogłoby stać się obiektem drwin lub napiętnowania ze strony rówieśników. W takich okolicznościach nie dostrzeżono przeciwwskazań do przyznawania na rzecz dzieci przedszkolnych posiłku, w skład którego poza obiadem wchodziłoby również śniadanie i podwieczorek.

Przyczyną finansowania wydatków na całość posiłków wydawanych w przedszkolach z dotacji w ramach Programu była wspomniana (...) niejednoznaczność przepisów w tej kwestii. Ponadto warto podkreślić, że zapis w art. 48b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej mówiący o „pomocy w formie jednego gorącego posiłku” dotyczy wprost osób, które własnym staraniem nie mogą go sobie zapewnić, a zatem osób dorosłych korzystających z pomocy. W programie „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019- 2023 brak jest doprecyzowania, iż dofinansowanie w jego ramach dotyczy „jednego gorącego posiłku”, jest natomiast wyraźne odniesienie do art. 17 ust. 1 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej, tj. do zadania gminy w postaci „dożywiania dzieci”.

(dowód: akta kontroli str. 20-121)

Odnosząc się do udzielonych wyjaśnień należy stwierdzić, że zasady udzielania pomocy zostały określone w uchwale nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Zgodnie z zapisami ww. Programu w jego ramach przewiduje się wsparcie w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo

świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Przez pojęcie „posiłek” należy więc rozumieć tylko jeden posiłek. Podkreślenia wymaga fakt, że w treści Programu stosowany jest termin „posiłek”, a nie „posiłki”, co wskazuje na możliwość finansowania tylko jednego posiłku.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w ramach Programu Gmina została zobowiązana do składania rocznej informacji o jego realizacji, którą należy przekazać za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Zgodnie z objaśnieniami do formularzy sprawozdawczych Programu „Posiłek w szkole i w domu” dostępnych w CAS „(...) Przy sporządzaniu Sprawozdania należy pamiętać, iż za świadczenie przyjmuje się w przypadku – posiłku: 1 posiłek (...).”

(dowód: akta kontroli str. 1057-1061)

Powyższe nie oznacza, że Gmina nie może pokrywać kosztów dodatkowego wyżywienia, poza Programem, w placówkach które prowadzą całodienne wyżywienie. Zadanie to może być realizowane bądź w formie zasiłku celowego, bądź w formie opłaty za dodatkowe wyżywienie przekazywane bezpośrednio na konto placówki. Jednakże to dodatkowe wyżywienie (za wyjątkiem 1 posiłku – obiadu) nie może być wykazywane do rozliczenia Programu.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było przekonanie Jednostki o tym, że przyznanie całodziennego wyżywienia było prawidłowe, z uwagi na zapisy ustawy o pomocy społecznej. Powyższe skutkowało zakwalifikowaniem nieprawidłowo poniesionych wydatków do rozliczenia w ramach Programu.

Mając na uwadze powyższe, wydatki w łącznej wysokości 15 116,00 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Sfinansowanie wydatków na posiłki, które nie zostały wydane dzieciom z uwagi na ich nieobecność

Kontrolujący ustalili, że do rozliczenia zadania wykazano wydatki za posiłki wydane w grudniu 2020 r., przy czym stwierdzono, że kwota poniesionych wydatków na ten cel została zawyżona, bowiem nie uwzględniono nieobecności dzieci w tym miesiącu. Powyższe dotyczy następujących dokumentów księgowych:

- faktura nr 136/20 z dnia 7 grudnia 2020 r. na kwotę 2 304,00 zł (Przedszkole Samorządowe nr 1 w Połczynie-Zdroju),
- nota księgowa nr 19/2/2020 z dnia 3 grudnia 2020 r. na kwotę 480,00 zł (Przedszkole Samorządowe nr 2 w Połczynie-Zdroju),
- nota księgowa nr 01/12/2020 z dnia 3 grudnia 2020 r. na kwotę 1 974,00 zł (Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek w Połczynie-Zdroju),
- nota księgowa nr 18/R/2020 z dnia 3 grudnia 2020 r. na kwotę 960,00 zł (Przedszkole Samorządowe w Redle).

(dowód: akta kontroli str. 34-68, 344-349, 368-371, 398-401, 421-425, 427-520)

Jednocześnie mając na uwadze fakt, że przedłożone ww. dokumentami wydatki zostały zawyżone o koszt śniadań i podwieczorków, do obliczeń uwzględniono jedynie wydatki poniesione za 1 posiłek (tj. obiad) ustalone w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Numer dokumentu	Rozliczona liczba osobodni	Kwota poniesionych wydatków na obiady	Faktyczna liczba osobodni	Kwota wydatków możliwa do poniesienia przy uwzględnieniu faktycznych obecności	Różnica	
					Liczba osobodni	Kwota wydatków poniesionych nadmiernie
1	2	3 (2 x 4,00 zł)	4	5 (4 x 4,00 zł)	6 (2-4)	7 (3-5)
Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Połczynie-Zdroju						
136/20	288	1 152,00 zł	53	212,00 zł	235	940,00 zł
Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Połczynie-Zdroju						
19/2/2020	60	240,00 zł	38	152,00 zł	22	88,00 zł
Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek w Połczynie-Zdroju						
01/12/2020	282	1 128,00 zł	189	756,00 zł	93	372,00 zł
Przedszkole Samorządowe w Redle						
18/R/2020	120	480,00 zł	76	304,00 zł	44	176,00 zł
Razem	750	3 000,00 zł	356	1 424,00 zł	394	1 576,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 344-349, 368-371, 398-401, 421-520)

Na podstawie przedłożonej w toku kontroli dokumentacji dokonano analizy faktycznej obecności dzieci w przedszkolach. Jednocześnie w odniesieniu do Przedszkola nr 1 stwierdzono, że przekazało ono niepełne listy obecności. Jak wyjaśniono, powyższe wynikało z reorganizacji i braku pełnej dokumentacji pedagogicznej. Należy zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych (m.in. wyroki: NSA z dnia 15 marca 2024 r. sygn. I GSK 387/20, Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 9 kwietnia 2024 r. sygn. I SA/Bd 620/23) beneficjent dotacji zobowiązany jest do dołożenia nadzwyczajnej staranności, tak aby wiarygodnie udokumentować poniesione przez siebie wydatki, bowiem to na nim ciąży obowiązek rozliczenia zadania. Powyższe oznacza, że dokonując rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu”, sfinansowanego ze środków z dotacji i środków własnych, Gmina zobowiązana była przedstawić dokumenty źródłowe umożliwiające ocenę prawidłowości jego realizacji. W związku z powyższym do rozliczenia wydatków tego przedszkola uwzględniono jedynie wydatki poniesione na posiłki dla 7 dzieci (tj. łącznie 53 dni), które wykazano w przedłożonych listach obecności.

(dowód: akta kontroli str. 426-520, 34-68)

Jak wynika z przedstawionych obliczeń przedszkola dokonały zawyżenia wykazywanych do rozliczenia dni obecności dzieci w grudniu 2020 r. łącznie o 394 osobodni, co spowodowało zawyżenie wydatków o łączną kwotę 1 576,00 zł.

W powyższym zakresie Dyrektor MGOPS wyjaśnił „Wydatki z dotacji dotyczącej żywienia dzieci, objęte następującymi dokumentami księgowymi:

- nota księgowa nr 18/R/2020 z dnia 03.12.2020 r. na kwotę 960,00 zł,

- faktura nr 136/20 z dnia 07.12.2020 r. na kwotę 2.304,00 zł,
- nota księgowa nr 1/12/2020 z dnia 03.12.2020 r. na kwotę 1.974,00 zł,
- nota księgowa 19/2/2020 na kwotę 480,00 zł

w grudniu 2020 r. opłacone zostały zaliczkowo, ponieważ pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wykonywali w tym czasie pracę w szczególnie niekorzystnych warunkach (niepełny stan osobowy, częściowo praca zdalna, utrudniona komunikacja) z powodu sytuacji wywołanej pandemią koronawirusa. Problemy te dotyczyły zarówno księgowości, jak i działu odpowiedzialnego merytorycznie za obsługę świadczeń. Wobec konieczności rozliczenia środków z dotacji przez nasz ośrodek do końca roku budżetowego (a jest to jedno z wielu zadań finansowanych z dotacji zewnętrznych) opłacono powyższe kwoty przed zakończeniem wykonywania usługi przez organizatorów dożywiania. Posiłki dla dzieci przedszkolnych przyznane zostały do 31.12.2020 r., tym samym nierealne było wystawienie dokumentów księgowych przez organizatorów dożywiania po wykonaniu usługi i właściwe ich rozliczenie przez MGOPS do 31.12.2020 r., tj. do czasu kiedy odprowadzone winny zostać (...) niewykorzystane środki.

Odnosnie kwestii niedokonania korekt po zrealizowaniu dożywiania za grudzień 2020 r. pragnę wyjaśnić, że do czasu dokonywania rozliczenia dożywiania za styczeń 2021 r. na podstawie dokumentów wystawionych w lutym 2021 r. nie posiadaliśmy informacji wskazujących na fakt, że nie wszystkie dzieci ujęte na przekazanych nam listach w pełnym zakresie skorzystały z przyznanych i opłaconych posiłków w grudniu 2020 r. W dwóch przypadkach należność za posiłki niewykorzystane w grudniu 2020 r. została uwzględniona przez przedszkola w rozliczeniu przedstawionym w lutym 2021 – kwoty należne za styczeń 2021 r. pomniejszone zostały o kwoty odpowiadające posiłkom niezrealizowanym w grudniu 2020 r.

Z zaistniałej sytuacji wyciągnięte zostaną wnioski i podjęte działania, aby nie dopuścić do wystąpienia podobnych przypadków w przyszłości”.

(dowód: akta kontroli str. 426)

Odnosząc się do przedstawionych wyjaśnień należy stwierdzić, że do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu” należało wykazać jedynie wydatki za zrealizowane posiłki, tj. takie, które zostały faktycznie spożyte przez dzieci. Jednostka nie powinna rozliczać wydatków zawyżonych o posiłki, które nie zostały faktycznie wydane dzieciom z uwagi na ich nieobecność.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że wskazane w wyjaśnieniach korekty o nieobecności dzieci, których dokonano rozliczając posiłki za styczeń 2021 r. dotyczą Przedszkola nr 2 i Przedszkola w Redle. Z analizy dokumentów finansowo-księgowych (nota księgowa nr 02/2/2021 z dnia 8 lutego 2021 r. na kwotę 296,00 zł oraz nota księgowa 01/R/2021 z dnia 8 lutego 2021 r. na kwotę 344,00 zł) wynika, że wydatki te zostały opłacone w 2021 r. w ramach rozdziału 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi) i nie dotyczą zadania realizowanego w 2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 476-480, 516-520)

Jak wynika z udzielonych wyjaśnień przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości były m.in. niekorzystne warunki pracy Ośrodka spowodowane pandemią koronawirusa oraz fakt, że posiłki dla dzieci przedszkolnych przyznane zostały do 31.12.2020 r., co uniemożliwiło wystawienie dokumentów księgowych po wykonaniu usługi i właściwe ich rozliczenie przez MGOPS. Powyższe skutkowało zakwalifikowaniem nieprawidłowo poniesionych wydatków do rozliczenia w ramach Programu.

Mając na uwadze powyższe, wydatki w łącznej wysokości 1 576,00 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Uwzględnienie do rozliczenia Programu wydatków na posiłki opłacone w całości przez rodziców/opiekunów

Gmina Połczyn-Zdrój wykazała, że na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2020 r. przeznaczono środki w kwocie ogółem 579 258,70 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1013-1017, 1039-1052)

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej stwierdzono, że w ramach ww. środków wykazano wydatki związane z dożywianiem dzieci poza Programem, tj. poniesione wyłącznie przez ich rodziców/opiekunów. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Numer dokumentu	Data dokumentu	Kwota faktury wykazana do rozliczenia Programu	Kwota wydatków kwalifikowalnych ustalona na podstawie list dzieci objętych dożywianiem w ramach Programu	Różnica
1	2	3	4	5 (3-4)
SP nr 1 w Połczynie-Zdroju				
FV/6/01/2020	31.01.2020	7 882,00 zł	2 009,00 zł	5 873,00 zł
FV/13/02/2020	28.02.2020	4 406,50 zł	1 421,00 zł	2 985,50 zł
FV/17/03/2020	31.03.2020	3 524,50 zł	1 176,00 zł	2 348,50 zł
FV/23/04/2020	30.04.2020	350,00 zł	252,00 zł	98,00 zł
FV/27/05/2020	29.05.2020	1 841,00 zł	1 463,00 zł	378,00 zł
FV/28/06/2020	30.06.2020	1 750,00 zł	1 529,50 zł	220,50 zł
FV/36/09/2020	30.09.2020	8 032,50 zł	2 261,00 zł	5 771,50 zł
FV/41/10/2020	30.10.2020	8 400,00 zł	2 635,50 zł	5 764,50 zł
FV/46/11/2020	26.11.2020	889,00 zł	357,00 zł	532,00 zł
Razem		37 075,50 zł	13 104,00 zł	23 971,50 zł
SP nr 2 w Połczynie-Zdroju				
5/20	31.01.2020	11 815,20 zł	1 720,80 zł	10 094,40 zł
23/20	29.02.2020	5 806,80 zł	1 242,00 zł	4 564,80 zł
35/20	31.03.2020	5 148,00 zł	1 036,80 zł	4 111,20 zł
45/20	30.04.2020	234,00 zł	234,00 zł	0,00 zł
52/20	31.05.2020	720,00 zł	720,00 zł	0,00 zł

60/20	29.06.2020	612,00 zł	612,00 zł	0,00 zł
99/20	30.09.2020	6 998,40 zł	1 206,00 zł	5 792,40 zł
121/20	31.10.2020	9 039,60 zł	1 630,80 zł	7 408,80 zł
129/20	30.11.2020	784,80 zł	648,00 zł	136,80 zł
138/20	29.12.2020	608,40 zł	518,40 zł	90,00 zł
Razem		41 767,20 zł	9 568,80 zł	32 198,40 zł
SP w Redle				
FV/4/01/2020	31.01.2020	6 040,00 zł	1 040,00 zł	5 000,00 zł
FV/12/02/2020	28.02.2020	3 656,00 zł	900,00 zł	2 756,00 zł
FV/18/03/2020	31.03.2020	2 608,00 zł	736,00 zł	1 872,00 zł
FV/22/04/2020	30.04.2020	208,00 zł	192,00 zł	16,00 zł
FV/26/05/2020	29.05.2020	1 260,00 zł	1 120,00 zł	140,00 zł
FV/29/06/2020	30.06.2020	1 216,00 zł	1 064,00 zł	152,00 zł
FV/34/09/2020	30.09.2020	7 500,00 zł	1 252,00 zł	6 248,00 zł
FV/37/10/2020	30.10.2020	7 060,00 zł	1 464,00 zł	5 596,00 zł
FV/45/11/2020	26.11.2020	868,00 zł	240,00 zł	628,00 zł
Razem		30 416,00 zł	8 008,00 zł	22 408,00 zł
Ogółem		109 258,70 zł	30 680,80 zł	78 577,90 zł

W ramach wydatków w wysokości ogółem 109 258,70 zł, kwota 30 680,80 zł stanowi środki wydatkowane na posiłki dla uczniów objętych Programem „Posiłek w szkole i w domu”, natomiast środki w wysokości 78 577,90 zł stanowią koszt posiłków poniesiony przez rodziców/opiekunów za dzieci, które w ogóle nie były objęte wsparciem w ramach Programu.

(dowód: akta kontroli str. 597-935)

W powyższym zakresie Burmistrz Połczyna-Zdroju poinformował, że „Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju w Sprawozdaniu z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2020 r. wykazał kwotę środków własnych w kwocie 179.259,00 zł na podstawie informacji uzyskanych ze SP nr 1 (kwota: 37.075,50 zł), SP nr 2 (kwota: 41.767,20 zł), SP w Redle (kwota: 30.416,00 zł) oraz w oparciu o dane własne MGOPS (kwota: 70.000,00 zł). Wobec braku w Programie szczegółowych wytycznych dotyczących kwestii jakie środki mogą stanowić wkład własny gminy, a także braku wytycznych ministerialnych w tym zakresie, sporządzając przedmiotowe sprawozdanie MGOPS wykazał sumę wskazanych wyżej kwot”.

(dowód: akta kontroli str. 122-131, 1053-1056)

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z zapisami Programu w jego ramach udziela się wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy. Jednocześnie przyznawanie pomocy w gminie odbywa się za pośrednictwem kierowników ośrodków pomocy społecznej. Oznacza to, że do Programu nie można zakwalifikować wydatków poniesionych przez osoby nieobjęte wsparciem ośrodka pomocy społecznej, tj. wydatków dokonanych

samodzielnie i w całości przez rodziców lub opiekunów dzieci korzystających ze stołówek szkolnych.

Jak wynika z udzielonych wyjaśnień przyczyną powyższej nieprawidłowości było przekonanie Jednostki o braku wytycznych w zakresie informacji jakie środki mogą stanowić wkład własny Gminy do Programu, co skutkowało zakwalifikowaniem nieprawidłowych wydatków do Programu.

Mając na uwadze powyższe, środki w wysokości 78 577,90 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Brak wydanych decyzji administracyjnych w ramach Programu

W wyniku analizy dokumentacji finansowo-księgowej oraz merytorycznej stwierdzono, że ogółem 8 uczniów SP nr 1, SP nr 2 w Połczynie-Zdroju oraz SP w Redle objęto pomocą z Programu, pomimo że nie wydano dla nich stosownych decyzji administracyjnych przyznających tę pomoc. Wydatki poniesione przez szkoły na przygotowanie obiadów dla tych uczniów wykazano do rozliczenia Programu.

(dowód: akta kontroli str. 706-741, 810, 842-845, 899-911, 924-935)

Mając na uwadze powyższe Zastępca Dyrektora MGOPS w Połczynie-Zdroju oświadczył, że „W roku 2020 r. dla niżej wymienionych osób nie były wydane decyzje administracyjne na pomoc w formie posiłku w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”:

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Połczynie-Zdroju:

1. XXXXX
2. XXXXX

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Połczynie-Zdroju

1. XXXXX
2. XXXXX

Szkoła Podstawowa w Redle

1. XXXXX
2. XXXXX
3. XXXXX
4. XXXXX

Rodziny ww. dzieci w roku 2020 r. nie korzystały z żadnej formy pomocy społecznej. Z pomocy społecznej dotychczas korzystała rodzina XXXXX, ale tylko do roku 2010. Pozostałe rodziny nie figurują w systemie OPIEKA. Pracownik MGOPS w Połczynie-Zdroju rozliczając fakturę za dożywianie musi mieć w systemie OPIEKA rodzinę i dzieci z tej rodziny wprowadzone do systemu, a także musi być zatwierdzona decyzja przyznająca pomoc w formie posiłku. Każdorazowo rozliczając fakturę na podstawie zał. listy obecności dzieci, pracownik przypisuje ilość posiłków do każdego dziecka osobno. Wówczas generowana jest lista do wypłaty, która stanowi załącznik przekazywany do Działu Księgowości MGOPS wraz z fakturą. Jeśli dana rodzina nie jest wprowadzona do systemu OPIEKA nie ma możliwości

wygenerowania listy do wypłaty. Nie ma możliwości opłacenia jej w inny sposób. W związku z powyższym MGOPS w Połczynie-Zdroju nie poniósł wydatków na ww. dzieci z dotacji, ani ze środków własnych przeznaczonych na zadanie „Posiłek w szkole i w domu”.

(dowód: akta kontroli str. 936-937)

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że pomimo iż MGOPS nie poniósł wydatków na posiłki dla ww. dzieci, to wydatki te zostały poniesione przez szkoły i wykazano je do rozliczenia Programu. Podkreślenia wymaga fakt, że jak wynika z zapisów ustawy o pomocy społecznej, tj. z art. 102 ust. 1 „Świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego” oraz z art. 106 ust. 1 i 4 „Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia (...) wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego”.

W związku z powyższym należy zauważyć, że warunkiem przyznania pomocy z Programu była prawidłowo wydana decyzja administracyjna, która określała m.in. zakres, rodzaj oraz okres przyznania pomocy. Wydanie takiej decyzji wymagało również przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w celu stwierdzenia zasadności przyznania posiłków.

Jednocześnie Gmina Połczyn-Zdrój nie podjęła uchwały w sprawie programu osłonowego w ramach Programu na lata 2019-2023, umożliwiającej udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w formie posiłku na wniosek dyrektora szkoły, bez wydania stosownej decyzji administracyjnej i ustalenia sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego.

Poniżej tabela dot. wydatków poniesionych na posiłki 8 dzieci nieposiadających decyzji administracyjnych, którym przyznano pomoc z Programu.

Lp.	Imię i nazwisko	Nr faktury	Data faktury	Liczba posiłków rozliczona w ramach Programu	Cena za przygotowanie posiłku	Kwota wydatkowana na przygotowanie posiłków w ramach Programu
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7. (5*6)
SP nr 1 w Połczynie-Zdroju						
1	XXXXXX	FV 23/04/2020	30.04.2020	4	3,50 zł	14,00 zł
		FV 27/05/2020	29.05.2020	20		70,00 zł
		FV 28/06/2020	30.06.2020	19		66,50 zł
2	XXXXXX	FV/6/01/2020	31.01.2020	19		66,50 zł
		FV 13/02/2020	28.02.2020	10		35,00 zł
		FV 17/03/2020	31.03.2020	8		28,00 zł
		FV/36/09/2020	30.09.2020	13		45,50 zł
Razem						325,50 zł
SP nr 2 w Połczynie-Zdroju						
3	XXXXXX	FV 121/20	31.10.2020	22	3,60 zł	79,20 zł

4	XXXXXX			22		79,20 zł	
Razem						158,40 zł	
SP w Redle							
5	XXXXXX	FV/4/01/2020	31.01.2020	12	4,00 zł	48,00 zł	
		FV/12/02/2020	28.02.2020	10		40,00 zł	
		FV/18/03/2020	31.03.2020	8		32,00 zł	
		FV/34/09/2020	30.09.2020	10		40,00 zł	
		FV/37/10/2020	30.10.2020	16		64,00 zł	
6	XXXXXX	FV/34/09/2020	30.09.2020	10		40,00 zł	
7	XXXXXX	FV/37/10/2020	30.10.2020	22		88,00 zł	
		FV/45/11/2020	26.11.2020	4		16,00 zł	
8	XXXXXX	FV/34/09/2020	30.09.2020	3		12,00 zł	
		FV/37/10/2020	30.10.2020	16		64,00 zł	
Razem						444,00 zł	
Ogółem						927,90 zł	

(dowód: akta kontroli str. 706-741, 810, 842-845, 899-911, 924-935)

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości w przypadku uczniów bez wydanych decyzji administracyjnych, które do rozliczenia wykazała szkoła, był jej brak nadzoru w zakresie ustalenia czy dzieci widniejące na listach do faktur są objęte Programem. Powyższe skutkowało nieprawidłowym rozliczeniem środków w ramach Programu. **Mając na uwadze powyższe, wydatki w łącznej wysokości 927,90 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programu.** Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Rozliczenie w ramach Programu wydatków na przygotowanie posiłków w SP nr 2 za dzieci uczęszczające do przedszkola

Kontrolujący stwierdzili, że dzieci XXXXX, XXXXX, XXXXX uczęszczały do Przedszkola nr 1 w Połczynie-Zdroju i korzystały w tej placówce z dożywiania w ramach Programu. W wyniku analizy dokumentacji finansowo-księgowej i merytorycznej ustalono, że w maju 2020 r. (faktura za kwiecień) MGOPS wykazał poniesienie na te dzieci wydatków na zakup posiłków w kwocie ogółem 120,00 zł. W powyższym zakresie stwierdzono również, że SP nr 2 w Połczynie-Zdroju w ramach Programu przedłożyła wydatki za przygotowanie posiłków (za kwiecień 2020 r.) dla tych dzieci w kwocie ogółem 54,00 zł. Poniżej tabela w tym zakresie.

Lp.	Dane dziecka	Liczba dni	Kwota wydatkowana w ramach Programu przez MGOPS	Kwota wykazana przez SP nr 2 w ramach Programu
			FV 44/20 z 30.04.2020	FV 45/20 z 30.04.2020
1.	2.	3.	4. (3. x 8,00 zł ¹)	5. (3. X 3,60 zł ²)
1	XXXXX	5	40,00 zł	18,00 zł
2	XXXXX	5	40,00 zł	18,00 zł
3	XXXXX	5	40,00 zł	18,00 zł
Razem		X	120,00 zł	54,00 zł

¹ Cena za posiłek.

² Cena za przygotowanie posiłku.

(dowód: akta kontroli str. 318-325, 824-826)

W związku z powyższym uzyskano wyjaśnienie, z którego wynika, że „Fakturą nr 45/20 wystawioną przez Restaurację XXXXX za wyżywienie uczniów (przygotowanie posiłków) została obciążona Szkoła Podstawowa nr 2 w Połczynie-Zdroju na kwotę 234,00 zł, która wynika z kalkulacji wg załączonej listy uczestników, którym były wydawane posiłki w okresie od 24.04.2020 do 30.04.2020 r. (...) Od lutego 2020 r. siedzibą Przedszkola Samorządowego nr 1 został budynek Szkoły Podstawowej nr 2 w Połczynie-Zdroju. Z funkcjonującej tam stołówki, prowadzonej przez Restaurację (...), korzystali również dzieci Przedszkola nr 1. Końcówka kwietnia był to okres, w którym po przerwie wprowadzane były częściowe rozwiązania. Przywrócono możliwość ograniczonego funkcjonowania stołówki. (...) Był to okres trudny organizacyjnie, dlatego też prawdopodobnie agent obciążył za przygotowanie posiłków dla wszystkich korzystających dzieci Szkołę Podstawową nr 2, nie obciążając Przedszkola nr 1”.

(dowód: akta kontroli str. 827)

Odnosząc się do przedłożonej informacji należy zauważyć, że w przypadku trójki dzieci uczęszczających do Przedszkola nr 1, agent dostarczający posiłki do ww. faktur załączył dwie takie same listy obecności. Z dokumentów tych wynika, że dzieci zostały ujęte w rozliczeniu przygotowania posiłków dla SP nr 2 (FV 45/20 z dnia 30.04.2020 r. za 5 dni) i jednocześnie zostały uwzględnione przy wystawieniu faktury FV 44/20 z dnia 30.04.2020 r. (za 5 dni) za posiłki dla MGOPS. Zatem należy uznać, że dokonano podwójnego obciążenia za posiłki dla tych dzieci.

Zgodnie z wyjaśnieniem Jednostki przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był trudny organizacyjnie okres, z uwagi na obowiązujące ograniczenia w funkcjonowaniu stołówki. Nieprawidłowość ta skutkowałą zawyżeniem kwoty należnej za wyżywienie 3 dzieci oraz zakwalifikowaniem tych wydatków do rozliczenia w ramach Programu.

W związku z powyższym stwierdzono, że środki w kwocie ogółem 54,00 zł nie kwalifikują się do rozliczenia w ramach Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Rozliczenie wydatków dziecka uczęszczającego do przedszkola według stawki za posiłek obowiązującej w szkole

W trakcie kontroli stwierdzono, że dziecku XXXXX uczęszczającej do Przedszkola nr 1 w Połczynie-Zdroju, decyzją nr 64-20/68-5295/2020-19 z dnia 07.01.2020 r. MGOPS przyznał świadczenie niepieniężne w postaci posiłku w okresie od 07.01.2020 do 26.06.2020 r. Z decyzji wynika, że posiłek będzie wydawany ze stołówki w SP nr 2 w Połczynie-Zdroju.

(dowód: akta kontroli str. 774)

Analiza dokumentacji finansowo-księgowej wykazała, że w miesiącach styczeń-marzec 2020 r. wydatki za posiłki tego dziecka ponosił MGOPS. Cena za posiłek wynosiła 6,00 zł. Jednocześnie wydatki w wysokości 3,60 zł za wydanie posiłku dla tego dziecka w ww. okresie ponosiła SP nr 2.

(dowód: akta kontroli str. 811-822, 938-959)

W związku z powyższym stwierdzono, że we wskazanych miesiącach kwota jednostkowa wydatkowana na posiłek dla tego dziecka wynosiła 9,60 zł, a rozliczeń dokonywano na zasadach obowiązujących uczniów SP nr 2, tj. kwota 6,00 zł to opłata za „wsad do kotła”, a 3,60 zł to opłata za przygotowanie posiłku. Kwota wydatków rozliczona na te posiłki wyniosła ogółem 367,20 zł. Poniżej tabela w tym zakresie.

Nr faktury	Data faktury	Liczba posiłków	Kwota wydatkowana na przygotowanie posiłków	Nr faktury	Data faktury	Liczba posiłków	Kwota wydatkowana na "wkład do kotła"	Razem
1.	2.	3.	4. (3 x 3,60 zł)	5.	6.	7.	8. (7 x 6,00 zł)	9. (4+8)
5/20	31.01.2020	19	68,40 zł	8/20	31.01.2020	19	114,00 zł	182,40 zł
23/20	29.02.2020	10	36,00 zł	24/20	29.02.2020	10	60,00 zł	96,00 zł
35/20	31.03.2020	8	28,80 zł	37/20	31.03.2020	10	60,00 zł	88,80 zł
Razem		37	133,20 zł	x	x	39	234,00 zł	367,20 zł

(dowód: akta kontroli str. 811-822 938-959)

W powyższym zakresie Dyrektor MGOPS wyjaśnił, że „Na podstawie decyzji z dnia 07.01.2020 r. nr 64-20/68-5295/2020-19 na wniosek rodzica przyznano posiłki w Szkole Podstawowej nr 2 dla XXXXX, zamiast w Przedszkolu (mającego swoją siedzibę w szkole Podstawowej nr 2). Ojciec dziecka wskazał we wniosku jako miejsce dożywiania: „Szkola Podstawowa nr 2 w Połczynie Zdroju”. W trakcie dożywiania nie otrzymaliśmy od realizatora dożywiania sygnałów o błędnym zakwalifikowaniu dziecka do dożywiania. Naliczany koszt posiłku wynosił 6 zł (stawka dzienna za 3 posiłki), a w Przedszkolu stawka za całodzienné wyżywienie wynosiła 8 zł. Na podstawie decyzji z dnia 02.09.2020 r. nr 1340-20/68-5295/2020-24 na wniosek rodzica prawidłowo przyznane zostały posiłki w Przedszkolu Nr 1 w Połczynie-Zdroju na okres od dnia 02.09.2020 r. do 31.12.2020 r.”.

(dowód: akta kontroli str. 192, 823)

Mając na uwadze udzielone wyjaśnienia należy zauważyć, że dziecko uczęszczające do Przedszkola nr 1 objęte było opieką tej placówki. W związku z powyższym wydatki za posiłki powinny być naliczane zgodnie z zasadami obowiązującymi w tym przedszkolu, tj. w ramach wydatków z Programu za jeden gorący posiłek (obiad) w cenie 4,00 zł. Prawidłowe miejsce pobierania świadczenia oraz koszt posiłku powinna również uwzględniać wydana w dniu 07.01.2020 r. decyzja administracyjna.

Zatem różnica pomiędzy wydatkami na posiłek w kwocie 9,60 zł, a ceną za 1 obiad w wysokości 4,00 zł, tj. 5,60 zł (3,60 zł za przygotowanie posiłku i 2,00 zł za obiad) nie kwalifikuje się do rozliczenia zadania.

Nr faktury	Liczba posiłków	Poniesione wydatki	Liczba posiłków	Wydatki kwalifikowalne	Wydatki niekwalifikowalne
1	2	3 (2 x 9,60 zł)	4	5 (4 x 4,00 zł)	6 (3 - 5)
5/20	19	182,40 zł	19	76,00 zł	106,40 zł
8/20					
23/20	10	96,00 zł	10	40,00 zł	56,00 zł

24/24					
35/20	10	88,80 zł	8	32,00 zł	56,80 zł
37/20					
Razem	39*	367,20 zł	37*	148,00 zł	219,20 zł

* Do rozliczenia przyjęto 37 posiłków, z uwagi na nieprawidłowość opisaną w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania (Zawyżenie wydatków za wydane posiłki wynikające z przyjęcia nieprawidłowej liczby dni, w których wykonano usługę).

(dowód: akta kontroli str. 811-822 938-959)

Zgodnie z udzielonym wyjaśnieniem przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości był brak informacji od agenta o błędnym zakwalifikowaniu dziecka do dożywiania w szkole. Skutkowało to nieprawidłowym rozliczeniem wydatków w ramach Programu.

Mając na uwadze powyższe, wydatki w łącznej wysokości 219,20 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Zawyżenie wydatków za wydane posiłki wynikające z przyjęcia nieprawidłowej liczby dni, w których wykonano usługę

W wyniku analizy faktury nr 37/20 z dnia 31.03.2020 r. na kwotę 2 160,00 zł dot. wydatków poniesionych przez MGOPS na zakup posiłków w marcu 2020 r., stwierdzono, że dołączono do niej listę obecności uczniów SP nr 2 objętych dożywianiem w tym miesiącu przez 10 dni każdy. Z Harmonogramu dni otwartych w 2020 r., który przedłożono w trakcie kontroli dla tej szkoły wynikało, że w marcu funkcjonowała ona przez 8 dni.

(dowód: akta kontroli str. 953-959, 752-755)

Ponadto mając na względzie, że zgodnie z listą obecności do faktury nr 35/2020 z dnia 31.03.2020 r. za przygotowanie obiadów dla ww. 35 uczniów⁴ w tym okresie wykazano wydatki za 8 dni obecności, kontrolujący zwrócili się do Jednostki z pytaniem o przyczynę rozbieżności w wykazanej liczbie 10 i 8 dni. Uzyskano wyjaśnienie, z którego wynika, że „Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju dokonuje rozliczeń uczniów, którzy mają przyznaną pomoc w formie posiłków na podstawie noty księgowej oraz listy obecności przedstawionej przez podmiot realizujący dożywianie (zgodnie z treścią zawartej umowy). Nie jest natomiast w posiadaniu dokumentacji (not obciążeniowych), którą otrzymuje Szkoła za przygotowanie posiłków od podmiotu realizującego dożywianie, dlatego nie był w stanie wychwycić różnicy wskazanej w pytaniu. Realizator dożywiania nie potrafi wyjaśnić zaistniałej rozbieżności”.

(dowód: akta kontroli str. 122-131, 819-822)

⁴ Nie uwzględniono ucznia z poz. 15 listy obecności, z uwagi na nieprawidłowość opisaną w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania (Rozliczenie wydatków dziecka uczęszczającego do przedszkola według stawki za posiłek obowiązującej w szkole).

Odnosząc się do przedłożonej informacji należy zauważyć, że zgodnie z przedłożonym Harmonogramem SP nr 2 funkcjonowała w marcu 8, a nie 10 dni. Ponadto realizator dożywiania obciążył szkołę za 8 dni w ramach przygotowania obiadów dla tych uczniów. Za nieprawidłowe należy zatem uznać zawyżenie wydatków za wydane obiady przez ten podmiot o 2 dni.

(dowód: akta kontroli str. 752-755)

Zatem w ramach Programu nie podlegają rozliczeniu wydatki poniesione dla 35 uczniów w zakresie wykazanych 2 dni. Poniżej tabela w tym zakresie.

Faktura nr 37/20 z 31.03.2020 r.						
Liczba uczniów objętych dożywianiem	Cena za 1 szt. obiadu	Liczba dni wydawania obiadów w marcu 2020 r.		Kwota wydatków za obiady dla 35 uczniów		Różnica
		jest	powinno być	jest	powinno być	
1.	2.	3.	4.	5. (1x2x3)	6. (1x2x4)	7. (5-6)
35	6,00 zł	10	8	2 100,00 zł	1 680,00 zł	420,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 953-959)

Jednostka nie była w stanie wyjaśnić przyczyny stwierdzonej nieprawidłowości, która skutkowała nieprawidłowym rozliczeniem wydatków w ramach Programu.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że wydatki w kwocie 420,00 zł nie kwalifikują się do rozliczenia Programu. Podsumowanie dokonanego rozliczenia zawarto w punkcie 4. Rozliczenie zadania.

Ad 3. Ewidencja księgowa zadania

Nieprawidłowo wyodrębniona ewidencja księgowa zadania oraz ujęcie wydatków w nieprawidłowym rozdziale i paragrafie klasyfikacji budżetowej

W toku kontroli przedstawiono następujące wydruki dot. wydatków na zadanie:

- MGOPS przedłożył ewidencję księgową na wydatki w kwocie 400 000,00 zł, które wykazano na koncie 130 w rozdziale 85230 § 3110 oraz na wydatki w kwocie 70 000,00 zł, które wyodrębniono na koncie 130 w rozdziale 85154 § 3110 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi, świadczenia społeczne), zamiast w rozdziale 85230 § 3110 (Pomoc w zakresie dożywiania, świadczenia społeczne) klasyfikacji budżetowej.
- SP nr 1 w Połczynie-Zdroju przedłożyła ewidencję księgową konta 130-2 na kwotę ogółem 37 075,50 zł. Zaksięgowane pozycje zawierały również wydatki na dożywianie „bez dofinansowania MGOPS”,
- SP nr 2 w Połczynie-Zdroju przedłożyła ewidencję księgową konta 130-2, na której zaznaczono markerem pozycje dot. wydatków poniesionych na zadanie. Na koncie księgowym ujmowane były również inne operacje wynikające z wyciągów bankowych szkoły.
- SP w Redle przedłożyła ewidencję księgową konta 130 na kwotę ogółem 30 416,00 zł. Zaksięgowane pozycje zawierały również wydatki na dożywianie „bez dofinansowania MGOPS”.

Ww. wydatki szkół zostały wykazane w rozdziale 80195 § 4300 (Pozostała działalność, zakup usług pozostałych), zamiast w rozdziale 85230 § 3110 (Pomoc w zakresie dożywiania, świadczenia społeczne) klasyfikacji budżetowej.

(dowód: akta kontroli str. 998-1012, 1013-1017, 1039-1052)

W powyższym zakresie wyjaśniono, że „W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju w rozdziale 85230 § 311 prowadzona była ewidencja księgowa dotycząca dotacji. Z zadań własnych ewidencja prowadzona była w rozdziale 85154 § 311”.

(dowód: akta kontroli str. 20-121)

Mając na uwadze powyższe należy zauważyć, że Jednostka nie wyjaśnia przyczyny braku wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania. Informuje jedynie w jakich Rozdziałach i paragrafach prowadzona była ewidencja księgowa. Jednocześnie sposób prowadzenia ewidencji księgowej przez SP nr 1 i SP nr 2 w Połczynie-Zdroju oraz SP w Redle nie pozwala ustalić jaka kwota wydatków została faktycznie poniesiona na zadanie. Stwierdzono bowiem, że kwoty ujęte przez te podmioty w ewidencji księgowej zawierały również wydatki, które nie dotyczyły zadania.

Należy wskazać, że zgodnie z § 6 umowy o dotację „Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy (...) o rachunkowości (...) w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych”. Jednostka nie dochowała zapisu umowy o dotację w zakresie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej zadania, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Działanie to skutkowało brakiem możliwości określenia na podstawie przedłożonej ewidencji księgowej kwoty wydatków poniesionych na zadanie.

(dowód: akta kontroli str. 132-136)

Ponadto poproszono o podanie przyczyny dokonywania księgowania w nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej, tj. rozdziale i paragrafie. W zakresie wydatków księgowanych w MGOPS wyjaśniono, że „W „Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Połczyn-Zdrój na 2020 rok”, wprowadzonym uchwałą Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju dnia 19.12.2019 r. w rozdziale III wśród celów szczegółowych w ramach działań profilaktycznych wymienione zostało następujące zadanie „3.3.3 Dofinansowanie działań MGOPS w zakresie dożywiania dzieci”. Na mocy art. 182 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 181 oraz dochody z opłat określonych w art. 111 będą wykorzystywane na realizację:

1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 41 ust. 2 (...)”.

Wydatki finansowane z dochodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być przeznaczane wyłącznie na zadania ujęte w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Wykonywanie tych zadań odbywa się przy współpracy z różnymi podmiotami, w tym organami administracji publicznej i organizacjami niezaliczanymi do sektora finansów publicznych. Jednak bez względu na formę realizacji programu i jednostki współpracujące rodzajem działalności w tym przypadku jest przeciwdziałanie alkoholizmowi lub narkomanii. Stąd też, zważywszy na fakt, że rozdział klasyfikacji budżetowej określa rodzaj działalności, wydatki o których mowa powinny być ujmowane w rozdziale 85153 - Zwalczanie narkomanii oraz rozdziale 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi. W związku z art. 212 ust. 1 pkt 8 oraz art. 44 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1204 z późn. zm.) uznać należy, że wyodrębnienie w klasyfikacji budżetowej rozdziału 85153 - Zwalczanie narkomanii oraz rozdziału 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi pozwala na kontrolę przestrzegania przez jednostkę samorządu terytorialnego, tak na etapie planowania budżetu, jak i na etapie jego wykonywania, przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które określają obowiązek wykorzystania wpływów (dochodów) z opłat za wydanie zezwoleń na finansowanie zadań określonych w GPPiRPAiPN. Jak wynika z powyższego wydatki związane z dożywianiem dzieci finansowane z GPPiRPAiPN przekazywane są do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Połczynie-Zdroju w klasyfikacji budżetowej Rozdział 85154 i w takiej muszą zostać ujęte”.

(dowód: akta kontroli str. 20-121, 1018-1038)

Ponadto w zakresie księgowości dokonywanych w szkołach wyjaśniono, że „Zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 t.j.) do opłat wnoszonych za korzystanie przez uczniów z posiłków w stołówce szkolnej, nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówki. W związku z tym, Gmina Połczyn-Zdrój, corocznie przewiduje i zapewnia w budżecie szkoły środki finansowe na finansowanie tzw. „przygotowania posiłku” dla każdego chętnego ucznia chcącego korzystać ze stołówki szkolnej. Jest to dodatkowa działalność szkoły, oprócz głównej edukacyjnej, dlatego wydatki te są ujmowane w rozdz. 80195 – Pozostała działalność. Na podstawie umowy zawartej z agentem wyłonionym w postępowaniu przetargowym, szkoła zleciła mu prowadzenie stołówki polegające na przygotowaniu i wydawaniu posiłków, dlatego wydatki te ujmowane są w paragrafie 4300 – zakup usług. Jak wyżej wyjaśniono, szkoła ponosi wydatki na „przygotowanie posiłków” dla wszystkich dzieci – uczniów szkoły, regulując płatności na podstawie przedkładanych przez agenta faktur”.

(dowód: akta kontroli str. 30-33)

Mając na uwadze udzielone wyjaśnienia należy zauważyć, że Gmina Połczyn-Zdrój zawierając umowę z Wojewodą Zachodniopomorskim zobowiązała się stosować jej zapisy. Podkreślenia wymaga, że środki, które otrzymała Jednostka na realizację zadania zostały przekazane z przeznaczeniem na dofinansowanie programu „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach następującej klasyfikacji budżetowej: Dział 852 Pomoc społeczna, rozdział 85230 Pomoc w zakresie dożywiania, paragraf 2030 Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin.

Środki dla Gminy przekazano w formie dotacji celowej, z przeznaczeniem na realizację konkretnego programu rządowego, związanego z działalnością państwa w zakresie dożywiania, zatem wydatki ponoszone w związku z realizacją tego programu powinny być ujęte we wskazanym w umowie o dofinansowanie rozdziale klasyfikacji budżetowej, tj. 85230 Pomoc w zakresie dożywiania. Ponadto wskazuje się, że w myśl art. 39 ust. 1 pkt. 1-2 ustawy o finansach publicznych dochody publiczne, wydatki publiczne i przychody (...), klasyfikuje się (...) według: działów i rozdziałów – określających rodzaj działalności; paragrafów – określających rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku (...). Za nieprawidłowe należy zatem uznać wykazanie wydatków na zadanie przez Gminę w rozdziale 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz przez szkoły w rozdziale 80195 Pozostała działalność. Mając na uwadze powyższe należy zauważyć, że ujęcie wydatków poniesionych na zadanie przez szkoły w paragrafie 4300 Zakup usług pozostałych, zamiast w paragrafie 3110 świadczenia społeczne również stanowi naruszenie zapisów rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było przekonanie MGOPS i szkół o prawidłowym zakwalifikowaniu wydatków według klasyfikacji budżetowej w ewidencji księgowej wydatków poniesionych na Program, skutkiem czego niewłaściwie odzwierciedlono sytuację finansową w rozdziale 85230 klasyfikacji budżetowej.

Ad 5. Rozliczenie zadania

Gmina Połczyn-Zdrój wykazała, że na realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2020 r. przeznaczono środki w kwocie ogółem 579 258,70 zł. W wyniku nieprawidłowości opisanych w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości – Ad 2. Realizacja zadania stwierdzono, że łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programu „Posiłek w szkole i w domu” wyniosła 96 891,00 zł. Podsumowanie zawarto w poniższej tabeli.

Stwierdzona nieprawidłowość	Łączna kwota wydatków niekwalifikujących się do rozliczenia Programu
Wydatki niekwalifikowalne - wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem	
Nadmiarowe posiłki (śniadania i podwieczorki)	15 116,00 zł
Wydatki na posiłki sfinansowane w całości przez rodziców/opiekunów	78 577,90 zł
Brak wydanych decyzji administracyjnych w ramach Programu	927,90 zł
Razem	94 621,80 zł
Wydatki niekwalifikowalne - poniesione w nadmiernej wysokości	
Posiłki dla dzieci nieobecnych i niekorzystających z posiłków	1 576,00 zł
Rozliczenie wydatków w szkole za dzieci uczęszczające do przedszkola	54,00 zł
Rozliczenie posiłków po zawyżonej stawce dla dziecka z przedszkola	219,20 zł
Zawyżenie liczby dni wykazanej do rozliczenia w marcu 2020 r.	420,00 zł
Razem	2 269,20 zł
Ogółem	96 891,00 zł

Mając na uwadze powyższe ustalono, że kwota środków kwalifikujących się do rozliczenia Programu wyniosła 482 367,70 zł. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

1	Przekazana dotacja	400 000,00 zł
2	Całkowity koszt zadania	579 258,70 zł
3	Wydatki niekwalifikowalne	96 891,00 zł
4	Wydatki kwalifikowalne (2-3)	482 367,70 zł
5	Kwota należnej dotacji (4 x 80,00%)	385 894,16 zł
Kwota dotacji do zwrotu (1-5)		14 105,84 zł

Zgodnie z zapisem § 4 ust. 1 umowy o dotację wkład własny Gminy na realizację Programu nie może stanowić mniej niż 20,00% kosztów jego realizacji, zatem dotacja nie może przekroczyć 80,00% tych kosztów. Mając na uwadze, że wydatki kwalifikowalne wyniosły 482 367,70 zł, należna Gminie dotacja wynosi 385 894,16 zł. W związku z tym kwota dotacji podlegająca zwrotowi do budżetu państwa wynosi 14 105,84 zł.

Jednocześnie, mając na uwadze poszczególne wydatki, które zostały zakwestionowane w trakcie kontroli, tj.:

1. 94 621,80 zł – wydatki niekwalifikowalne, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
2. 2 269,20 zł – wydatki niekwalifikowalne, poniesione w nadmiernej wysokości,

kontrolujący, z wykorzystaniem proporcji, ustalili z poszczególnych tytułów należne kwoty do zwrotu.

1	Kwota dotacji do zwrotu	14 105,84 zł
2	Wydatki niekwalifikowalne - wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem	94 621,80 zł
3	Wydatki niekwalifikowalne - poniesione w nadmiernej wysokości	2 269,20 zł
4	Kwota dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (do zwrotu)	$\frac{\text{poz. 1} \times \text{2}}{\text{poz. 2} + \text{3}} = 13\,775,48 \text{ zł}$
5	Kwota dotacji pobrana w nadmiernej wysokości (do zwrotu)	$\frac{\text{poz. 1} \times \text{3}}{\text{poz. 2} + \text{3}} = 330,36 \text{ zł}$

W świetle powyższych ustaleń:

1. środki w wysokości **13 775,48 zł**, tj.:
 - wydatkowane na nadmiarowe posiłki, tj. śniadania i podwieczorki, niezgodnie z zasadami Programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz z zawartą umową o dotację,
 - wykazane jako poniesione w trakcie realizacji zadania, pomimo że nie zostały poniesione przez Jednostkę, a stanowiły wyłączne wydatki rodziców/opiekunów dzieci, które nie były objęte wsparciem w ramach Programu,
 - wydatkowane na posiłki dla dzieci, które nie posiadały wydanych decyzji administracyjnych i nie były objęte wsparciem MGOPS

stanowią, w myśl § 5 ust. 4 pkt 1 umowy o dotację, dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, która podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

Jednocześnie ww. środki stanowią, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem (...). Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się poczynając od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Przedmiotowa dotacja została przekazana do Gminy w dniu 18.08.2020 r. (ostatnia transza dotacji w 2020 r.)

W ocenie kontrolujących powyższe działanie wypełnia znamiona czynu określonego w art. 9 pkt 1, ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w myśl którego naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację.

2. środki w wysokości **330,36 zł**, tj.:
 - wydatkowane na posiłki, które nie zostały faktycznie spożyte przez dzieci, z uwagi na ich nieobecność w placówkach przedszkolnych,
 - wydatkowane w związku z podwójnym obciążeniem MGOPS i SP nr 2 za posiłki wydane dla dzieci z przedszkola,
 - wydatkowane na dziecko uczęszczające do przedszkola w zawyżonej wysokości, tj. po stawce obowiązującej w szkole,
 - wydatkowane w zawyżonej wysokości w związku z przyjęciem do rozliczenia nieprawidłowej liczby dni, w których wydano posiłki

stanowią, w myśl § 5 ust. 4 pkt 2 umowy o dotację, dotację pobraną w nadmiernej wysokości, która podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.

Jednocześnie ww. środki stanowią, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Stosownie do art. 169 ust. 4 ustawy o finansach publicznych zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została (...) pobrana w nadmiernej wysokości. Zgodnie z art. 169 ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych odsetki od dotacji

podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się począwszy od dnia stwierdzenia nieprawidłowego naliczenia lub nienależnego pobrania dotacji (...). Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Łączna kwota środków dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa wynosi ogółem 14 105,84 zł (13 775,48 zł + 330,36 zł = 14 105,84 zł).

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia Burmistrza Połczyna-Zdroju z 11.10.2024 r. oraz z 29.10.2024 r., Wyjaśnienia Dyrektora MGOPS dot. rozliczenia wydatków na dziecko uczęszczające do przedszkola według stawki za posiłek obowiązującej w szkole (brak daty) oraz z 27.09.2024 r., Wyjaśnienia Zastępcy Dyrektora MGOPS z 19.02.2025 r., Wyjaśnienia Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Połczynie-Zdroju z 07.10.2024 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji w ramach realizacji programów wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania w 2020 r. – dotyczy Programu „Posiłek w szkole i w domu” ocenia się negatywnie .

Wpis do książki kontroli	Nr 12
Zalecenia	1. Dokonać zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie ogółem 13 775,48 zł, wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia 18.08.2020 r., tj. dnia przekazania dotacji z budżetu państwa. Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia [Art. 169 ust. 1 pkt 1, ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)]. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, tj. dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. 2. Dokonać zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 330,36 zł, wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi począwszy od dnia

	otrzymania wystąpienia pokontrolnego, tj. dnia stwierdzenia okoliczności, o której mowa powyżej. Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia [Art. 169 ust. 1 pkt 2, ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)]. Środki należy zwrócić w ciągu 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Dokonując zwrotu środków w tytule przelewu proszę o wskazanie, że następuje w związku z przeprowadzoną kontrolą. W przypadku realizacji tego rodzaju zadania w przyszłości zalecam: 3. Do rozliczenia Programu wykazywać jedynie wydatki poniesione na jeden gorący posiłek. 4. Ze środków Programu rozliczać jedynie wydatki poniesione na posiłki, które zostały rzeczywiście wydane osobom potrzebującym w danym miesiącu. 5. Do rozliczenia Programu nie wykazywać wydatków poniesionych na posiłki, które zostały w całości opłacone przez osoby prywatne, tj. rodziców i opiekunów dzieci, które nie zostały objęte wsparciem w ramach Programu. 6. Do rozliczenia Programu nie wykazywać wydatków na posiłki dla osób dla których nie wydano stosownych decyzji administracyjnych przyznających im tę pomoc. 7. Wydatki na posiłki dla osób potrzebujących rozliczać w ramach Programu w taki sposób, aby nie dochodziło do zawyżania wydatków za te osoby, tj. podwójnego wykazywania wydatków za nie. 8. Posiłki w ramach Programu rozliczać według prawidłowych stawek obowiązujących w danej placówce oświatowej. 9. Do rozliczenia posiłków z Programu przyjmować prawidłową liczbę dni, w których były wydawane posiłki. 10. Prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków dokonanych w ramach Programu. W przypadku realizacji Programu przez kilka jednostek organizacyjnych Gminy (tj. MGOPS i szkoły) każdorazowo wyodrębniać wydatki dokonane przez te jednostki na Program w ewidencji księgowej, w taki sposób, aby było możliwe ustalenie całkowitej kwoty wydatków poniesionych na zadanie. 11. Wydatki ponoszone w ramach Programu ujmować w prawidłowym rozdziale i paragrafie klasyfikacji
--	---

	budżetowej (tj. w Rozdziale 85230 Pomoc w zakresie dożywiania § 3110 świadczenia społeczne), zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
Pouczenia	– O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zwroty proszę kierować na właściwe rachunki bankowe Wojewody Zachodniopomorskiego, tj.: – nr 87 1010 1599 0056 3013 9135 0000 – dla dotacji, – nr 57 1010 1599 0056 3022 3100 0000 – dla odsetek. – Opis dokonywanego przelewu powinien zawierać pełną klasyfikację budżetową, rok, w którym uzyskano zwracaną dotację, wskazanie czy jest to zwrot dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem (dopisek: dot. WNzP), pobranej w nadmiernej wysokości (dot. PwNW) czy też nienależnie pobranej (dot. NP), a także odniesienie do numeru pisma i daty wystąpienia pokontrolnego. – Odsetki należy naliczyć począwszy od dnia wskazanego w zaleceniu, tj. razem z odsetkami za ten dzień, a nie liczonymi dopiero od następnego dnia. – Odsetek od dotacji nie nalicza się w sytuacji, gdy ich wysokość przed zaokrągleniem do pełnych złotych nie przekracza 8,70 zł. [Art. 54 §1 pkt 5) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2025 r., poz. 111)]. – Zgodnie z art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 104) niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. – Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>

